

Покришкін Олександр Іванович

*06. 03. 1913 -
13.11.1985 рр.*

Швидкоплинне дитинство

Народився **06 (19) березня 1913 року** у місті **Новомиколаївську** (нині Новосибірськ) у родині робітника-муляра. Через матеріальну скруту в сім'ї після закінчення 7 класів школи почав свою трудову діяльність. Отримав професію слюсаря-інструментальника.

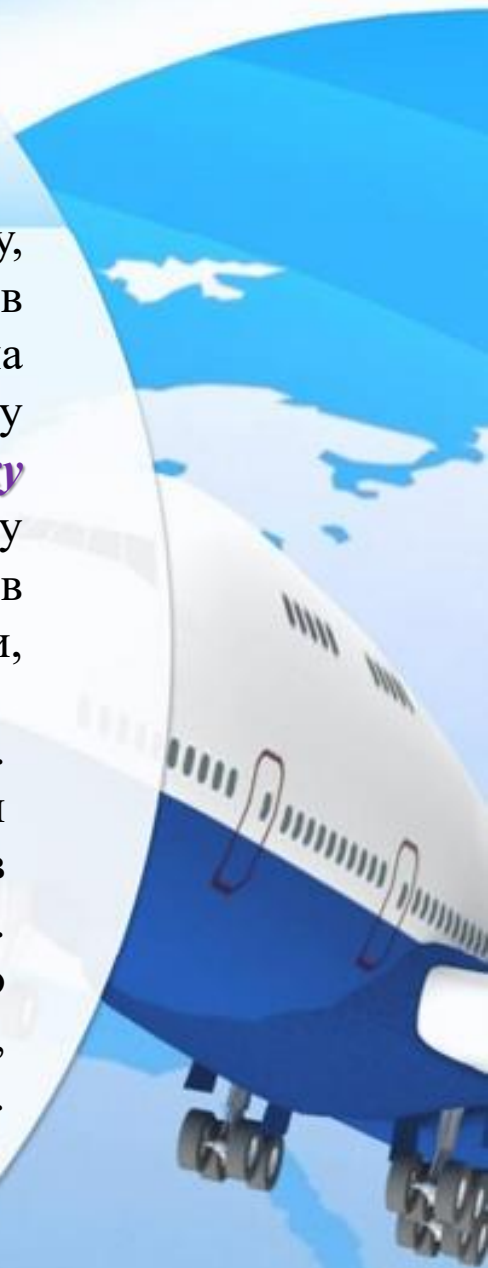
З **1929 року** працював покрівельником, слюсарем-лекальником заводу "Сибкомбайн", у **1932 році** закінчив школу ФЗУ при заводі.

«Хвороба небом»

З *червня 1932 року* був призваний на службу до лав армії.

У *1933 році* закінчив 3-ю Пермську військову авіашколу, що випускала лише авіатехніків. У *1934 році* закінчив Ленінградську військово-теоретичну авіаційну школу. Однак на цьому він не зупинився - здав екстерном екзамени у Краснодарському аероклубі на "відмінно". *В кінці 1934 року* вже отримав направлення в славну Таманську стрілецьку дивізію - старшим авіатехніком ланки. Вона дислокувалася в Краснодарі, там і служив молодий технік цілих чотири роки, постійно мріючи про професію льотчика.

Олександр Іванович не просто мріяв, він - як міг - діяв. Майже сорок рапортів написав він начальству з проханням направити його в льотне училище, але фахівець він був відмінний, і такого техника начальство втратити не хотіло. Покришкін отримував відмову за відмовою, але вперто продовжував самостійно вивчати історію польотів, математику, фізику, військову історію, нарисну геометрію, навіть фізіологію. А потім знайшов інший шлях.

Досягнення мети

У *вересні 1938 року* Олександр Покришкін взяв чергову відпустку, але відпочивати не поїхав. Він прийшов в Краснодарський аероклуб і здав за сімнадцять днів всю дворічну програму на відмінно. І тоді написав сороковий рапорт, до якого доклав атестат про закінчення. Начальству довелося здатися, і вже в листопаді наступного року він з відзнакою закінчив Качинську військову авіаційну школу. Тепер він став льотчиком, і вже скоро можна буде порахувати, скільки ворожих літаків збив Покришкін. На початку зими 1939 року він вже був льотчиком П'ятдесят п'ятого винищувального авіаційного полку в Одесі. За два місяці до початку війни в рамках переозброєння Покришкін одним з перших освоїв Миг-3 - пересів на нього з біплана І-15.

У *1941 році* - він вже старший лейтенант і заступник командира ескадрильї. Звичайно ж, на фронт потрапив з перших годин війни.

Перші дні Другої світової війни

У *перший день Другої світової війни* заступник командира ескадрильї 55-го авіаполку Олександр Покришкін підбив... радянський бомбардувальник Су-2. Звичайно, помилково, в метушні і плутанині початку бойових дій. Підбитий льотчик приземлився на фюзеляж в поле, а винуватець не отримав суворого покарання. А вже наступного дня при розвідці пара Покришкіна зіткнулася з п'ятіркою «Мессершмітів», і він зміг не тільки відвести екіпажі від нападників ворогів, але й підпалив один «Мессер». Ворожі бійці добре запам'ятали його бортовий номер – «5», але й сам він був підбитий і ледве дістався аеродрому. У свій полк Покришкін повернувся через кілька днів, коли його вважали зниклим безвісти, а машину записали до графі бойових втрат.

Нездоланна наполегливість

Згодом Покришкіна все частіше посилатимуть у розвідку. Не зважаючи на численні зауваження, Олександр Іванович постійно розв'язував бій, бо вважав для себе соромом повертатись із повним боєкомплектом. Покришкін добре знав - як не маневруй, якщо не вмієш влучно вести вогонь, ніколи не станеш переможцем. Дивовижно, під час навчання у Покришкіна дуже погано виходила стрільба "по конусу". Тоді він почав тренуватись на землі, засів за математичні розрахунки і врешті навчився точно визначати відстань відкриття вогню, знайшов оптимальне початкове положення для ведення вогню із максимально короткої дистанції. *Влітку 1941 року* у боях на Південному фронті Олександр Іванович збив ще кілька літаків, та через втрату полкових документів, їх не було зараховано. З 1942 року член ВКПб.

Перемоги

Після важких боїв на початку **1942 р.** 55-й полк переведено у Закавказзя, згодом перейменовано на 16-й гвардійський винищувальний авіапункт. Разом з іншими льотчиками Покришкін освоїв новий тип американського винищувача Белл Р-39 Аерокобра, навіть переганяв літаки із Ірану. Поповнена новими машинами, частина полку знову відправилась на фронт **навесні 1943 року.** Покришкін О.І. особливо відзначився у боях при Кубані 12 квітня 1943 року поблизу станиці Кримська. На очах командуючого 4-ю повітряною армією генерала Вершиніна Костянтина Андрійовича збив 7 літаків ворога, серед яких два ІУ-88 та чотири МЕ-109. Саме тут народилась його відома формула: найзнаменитіша «Кубанська етажерка».

За офіційними даними, всього на Кубані Покришкін збив **16 літаків,** та фактично їх кількість була більшою.

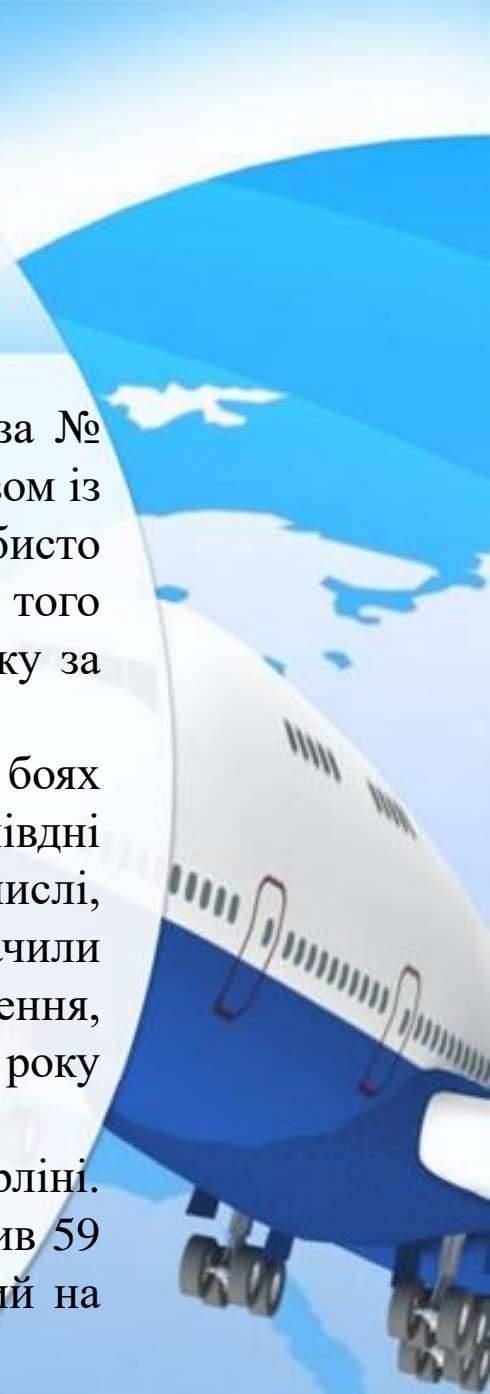

Бойові заслуги у Другій світовій

Звання Героя Радянського Союзу та "Золоту медаль" за № 993 Олександр Іванович вперше отримав 24 травня 1943 року разом із орденом Леніна за 354 бойові вильоти, 54 повітряні бої, 13 особисто та 6 у групі збитих літаків ворога. Другу "Золоту зірку" командир того ж полку Покришкін, гвардії майор, отримав 24 серпня 1943 року за 455 бойових вильотів, 30 особисто збитих ворожих літаків.

Наприкінці 1943 - 1944 років Покришкін брав участь у боях над Чорним морем та Дніпром. Змагаючись із Люфтваффе на півдні України, Олександр Іванович знищив ще 18 "юнкерсів", у тому числі, два висотних розвідники. У травні 1944 року Покришкіна призначили командиром 9-ї гвардійської авіадивізії. Не зважаючи на призначення, він продовжував здійснювати бойові вильоти, здобув до кінця року ще 7 перемог.

Свою бойову діяльність Покришкін завершив у Берліні. Всього за роки війни здійснив 650 вильотів, провів 156 боїв, збив 59 літаків особисто та 6 - у групі. У червні 1945 року направлений на навчання до Військової академії імені Фрунзе.

Повоєнне життя

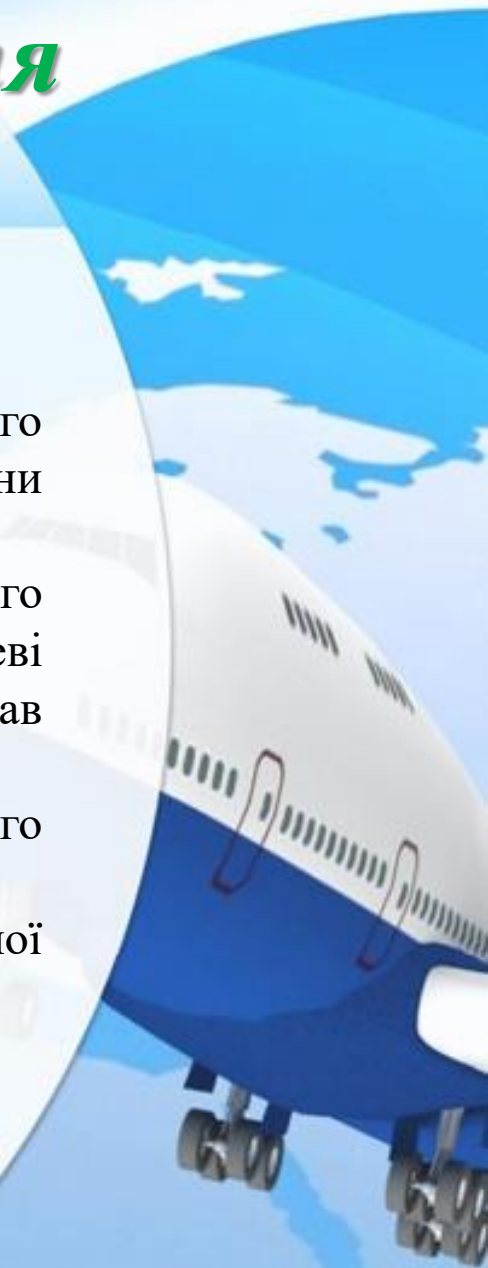
У *1948 році* закінчив Військову академію імені Фрунзе.

У *січні 1948 - червні 1951 року* - заступник командира 33-го винищувального авіаційного корпусу Протиповітряної оборони ППО СРСР.

У *червні 1951 - січні 1956 року* - командир 88-го винищувального авіаційного корпусу ППО у місті Ржеві Калінінської області. Освоював реактивну техніку. Першим почав літати на МіГ-9.

У *1957 році* закінчив Військову академію Генерального штабу імені Ворошилова у Москві.

У *січні 1958 - серпні 1959 року* - командувач винищувальної авіації Північно-Кавказької армії ППО.

Повоєнне життя

У *серпні 1959 - 1961 року* - командувач Київської армії військ ППО СРСР.

У *1961 - липні 1968 року* - командувач 8-ї окремої армії військ ППО - заступник командувача військ Київського військового округу по військах протиповітряної оборони.

У *липні 1968 - серпні 1971 року* - заступник головнокомандувача Військ протиповітряної оборони СРСР.

У *серпні 1971 - листопаді 1981 року* - голова ЦК ДОСААФ СРСР. У *липні 1976 року* брав участь у відкритті в Києві на аеродромі ДТСААФ "Чайка" VIII чемпіонату світу з вищого пілотажу на спортивних літаках.

З *листопада 1981 року* був військовим-інспектором радником Групи генеральних інспекторів Міністерства оборони СРСР.

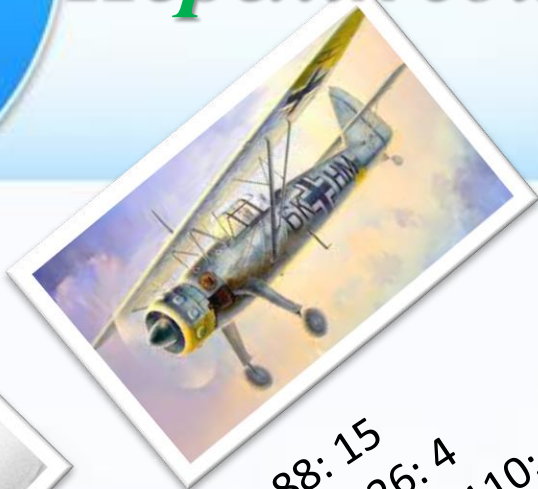
Секрети повітряного бою від Покришкіна О. І.

Усі свої сили та знання Покришкін віддавав вдосконаленню бойової та літної майстерності. Наприклад, враховуючи те, що здебільшого льотчики намагались уникати правих розворотів, він наполегливо тренував саме різкі маневри у праву сторону. Різке маневрування було візитівкою Олександра Івановича. Для того, щоб витримувати перевантаження у польоті, він посилено займався спортом. Загалом, все вбачалось йому важливим в бою: Покришкін навіть розраховував, скільки часу необхідно на зміну положення винищувача з моменту дії льотчика на важіль управління.

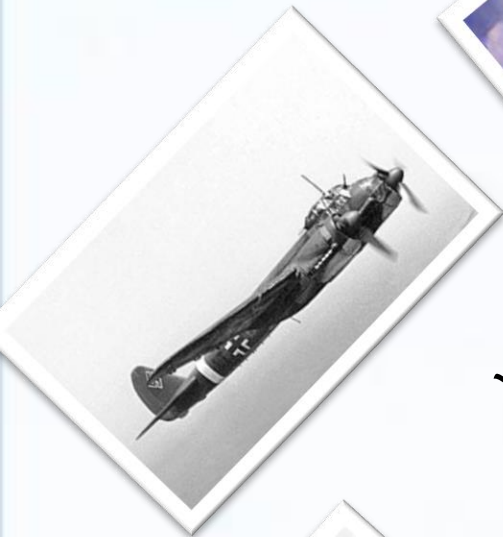
Популярність Олександр Покришкін отримав не тільки завдяки своїм подвигам, але також і тому, що розробив нові елементи повітряного бою – наприклад, вихід з-під удару на віражі низхідній «бочкою» з втратою швидкості (тоді противник проскакував повз ціль, а сам опинявся в прицілі). Ну і, звичайно, найзнаменитіша «Кубанська етажерка» – її ввели в усі підрозділи радянської винищувальної авіації. Кубанський бій став найбільш інтенсивним за всю Другу Світову війну – за два місяці там збили не менше 800 німецьких літаків.

Перелік збитих літаків

- ✓ Unkers Ju 88: 15
- ✓ Henschel Hs 126: 4
- ✓ Messerschmitt Bf 110: 1
- ✓ Focke-Wulf Fw 190: 2
- ✓ Junkers Ju 87: 19
- ✓ Junkers Ju 52: 5
- ✓ Messerschmitt Bf 109: 34
- ✓ Hs 129: 1

Нагороди СРСР

- ❖ шість орденів Леніна
- ❖ орден Вітчизняної війни 1 ст.
11.03.1985
- ❖ чотири ордени Червоного прапора
- ❖ два ордени Червоної зірки
06.11.1947, 04.06.1955
- ❖ Орден Жовтневої Революції
05.03.1973
- ❖ два ордени Суворова 2 ст.
06.04.1945, 29.05.1945
- ❖ орден "За службу Батьківщині в
Збройних Силах СРСР" 3 ст.
30.04.1975 та численні медалі.
- ❖ тричі Герой Радянського Союзу

Іноземні нагороди

- ❖ медаль "За визначні заслуги" Армії США;
- ❖ орден "Полонія Реститва" "Відродження Польщі", Польща;
- ❖ орден Карла Маркса НДР;
- ❖ орден "Віртуті Мілітарі" "Воїнська доблесть", Польща;
- ❖ ордени Тудора Владимиреску 2 та 3-го ст. Румунія;
- ❖ орден Сухе Батора МНР
- ❖ та численні медалі.

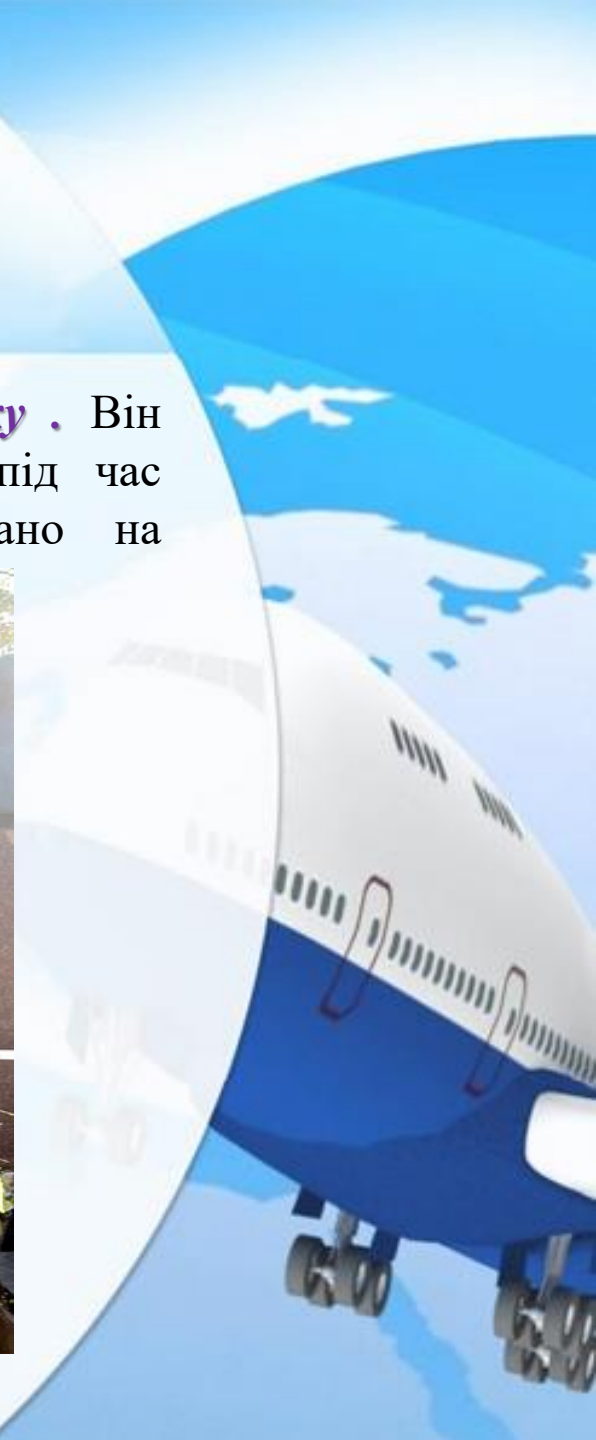
Родина Покришкіна О.І.

Покришкін О. І. був одружений. Зі своєю дружиною Марією познайомився на фронті у 1942 році. Подружжя мало двох дітей - сина Олександра і дочку Світлану.

Пам'ятаймо

Не стало Олександр Іванович *13 листопада 1985 року* . Він помер у лікарні в Москві, за словами його невістки, під час проведення інструментального обстеження. Його поховано на Новодівочому кладовищі.

Пам'ятаймо

Почесний громадянин Маріуполя та Новосибірська, тут Покришкіну встановлено бюст і пам'ятник, є станція метрополітену "Маршала Покришкіна". Пам'ятник герою відкрито і у Краснодарі. На домі, де він жив у 30-ті рр., встановлено меморіальну дошку. Їх також встановлено у Москві та Києві. Іменем Олександра Покришкіна названо вулиці у Москві, Новосибірську, Іркутську, Ангарську та інших містах колишнього СРСР. Ім'я маршала носять Новосибірський навчальний авіаційний центр та Київське вище інженерне радіотехнічне училище ППО, станція Новосибірського метрополітену. Його ім'я носить один з островів на Далекому Сході Росії.

1978 року радянський астроном Микола Степанович Черних назвав астероїд на честь маршала - "3348 Покришкін".

